

ELINVOIMAN EVÄITÄ PIENIIN KUNTIIN

MARITA LEHIKOINEN

Sysmän neuvottelukunnan puheenjohtaja

VUOROVAIKUTUS NELINVOIMAN JA YRITTÄJYYDEN EDISTÄJÄNÄ

20.9.2023 Hartola

Minä – Ryhmä

Kuntien rooli aluelähtöisenä yhteistyön ja vuorovaikutuksen rakentajana ja puolestapuhujana

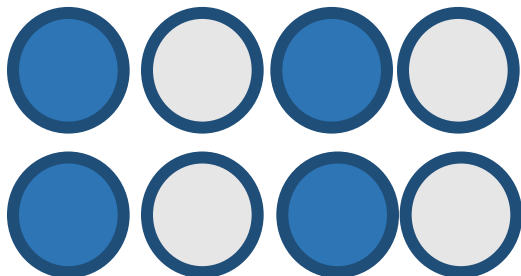
Mitä elinvoiman ja yrittäjyyden edistäminen vaatii kunnilta?

Yhteistyön ja vuorovaikutuksen näkökulma

Osallistavuuden, osallisuuden näkökulma

1. **Minä** omat ajatukset ja ideat
→ muistiin kirjoittaminen

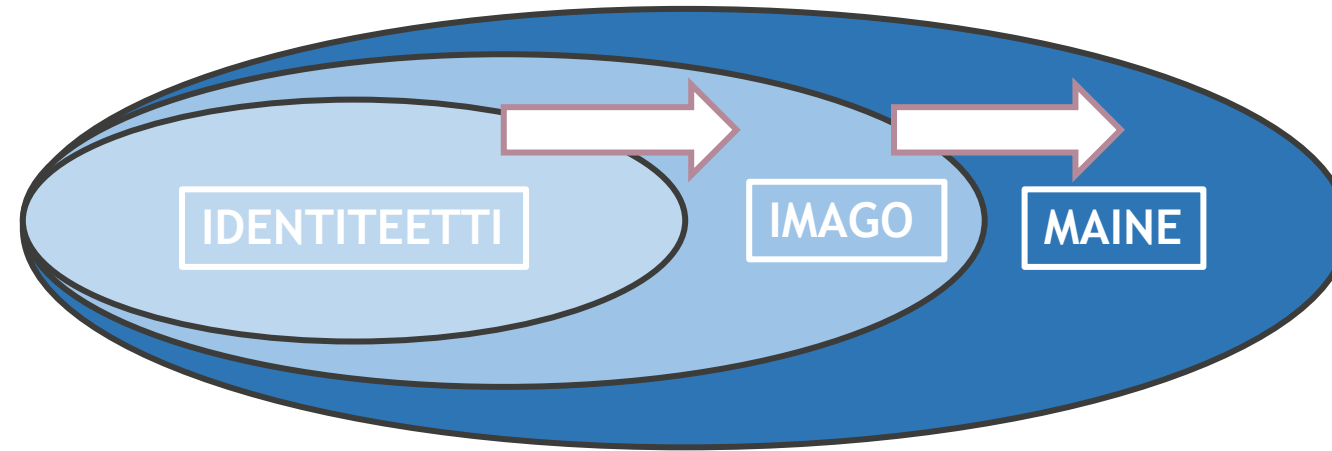

2. **Ryhmä** koko ryhmän ideoiden jakaminen
→ ideat ryhmämuistiin (esim. Fläppitaulu)

*”Oman polkunsa hakijat ja kirkkaan mainekuvan rakentajat ovat vahvoilla tulevinakin vuosikymmeninä”,
aluekehityksen asiantuntija Timo Aro*

Vuorovaikutus muutoksen vahvistajana

Identiteetti: sisäinen maine, mitä ajattelemme itsestämme

Imago: organisaation ulospäin lähettämä kuva

Maine: mitä ympäristö ja sidosryhmät ajattelevat ja puhuvat organisaatiosta

Hyvä ja toimiva vuorovaikutus

Mitä se on?

Vuorovaikutus

”Vuorovaikutus on kahden tai useamman objektin tai tapahtuman välinen vaikutussuhde, jossa kumpikin osapuoli vaikuttaa toiseen”.

Vuorovaikutustaidot

”Tarkoittavat kykyä ja halua vaihtaa ajatuksia, kokemuksia, mielipiteitä ja tekoja toisten kanssa ja toimia yhdessä”.

Vuorovaikutus sisältää aina viestintää, sanallista ja sanatonta

Osmo A. Wiion laki sanoo

”Viestintä yleensä epäonnistuu, paitsi sattumalta”.

Kaikki on tulkintaa

Perinteiset tehtävät, perinteiset roolit?

- Perinteisen tehtävän rinnalla kuntaorganisaatiot toimivat tänä päivänä osana laajoja kansainvälisiä verkostoja, osana kansainvälistä yhteistyötä.
- Samanaikaisesti rakennetaan paikallista identiteettiä, ollaan vahva osa paikallista yhteisöä.
- Lokaalisuus ja globaalisuus eivät ole toisiaan poissulkevia vaan toisiaan tukevia tekijöitä.

→ Kuntien rooli aluelähtöisenä yhteistyön ja vuorovaikutuksen rakentajana ja puolestapuhujana on muodostunut yhä tärkeämmäksi

Miten tämä perinteisen tehtävän muutos näkyy rooleissa?
Kasvavatko ja muuttuvatko roolit em. tilanteen myötä?

- Vanhalla toimintamallilla ei enää pärjätä. On uskallettava ottaa "askel ulos" ja toimia virtaustehokkaasti niissä tehtävissä joita kunta tekee.
- Virtaustehokkuudella tarkoitetaan organisaation toiminnan sujuvuuden kasvattamista lisäämättä resursseja

ML

Toimiva vuorovaikutus on

eri osa-alueiden summa

Tiedot, taidot ja osaaminen

Tiedot

Ihmisten erilaisuus
Kohtaaminen
Kysymisen ja kuuntelun taito
Teot ja toiminta

Käytös
Viestintä
Teot

Arvot toimintaa ohjaavina
periaatteina

Arvot

**Uskomuk-
set**

Uskomukset, kokemukset

Toimintamme vuorovaikutustilanteessa perustuu yksittäisiä tilanteita enemmän erilaisiin vuorovaikutusketjuihin.

Nämä ketjut risteävät ja kulkevat eri yksilöiden mukana, ja jokainen uusi vuorovaikutustilanne liittyy aikaisempiin ketjuihin.

Toimintamme etiikka seuraa mukana ja näkyy eleistä, ilmeistä, kehonkielestä vaikka emme toisi sitä puheessamme esille.

YHTEISTYÖKYKYISYYS JA TILANNEHERKKYYS

Yhteistyö vaatii

- Sovittujen toimintatapojen ja –periaatteiden noudattamista
- Sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin
- Halukkuutta tukea ja auttaa toisia
- Vastuunottamista omasta työstä niin kuntaedustajana kuin yrittäjänä
- Erilaisiin tilanteisiin ”sopeutumista”
- Erilaisuuden hyväksymistä

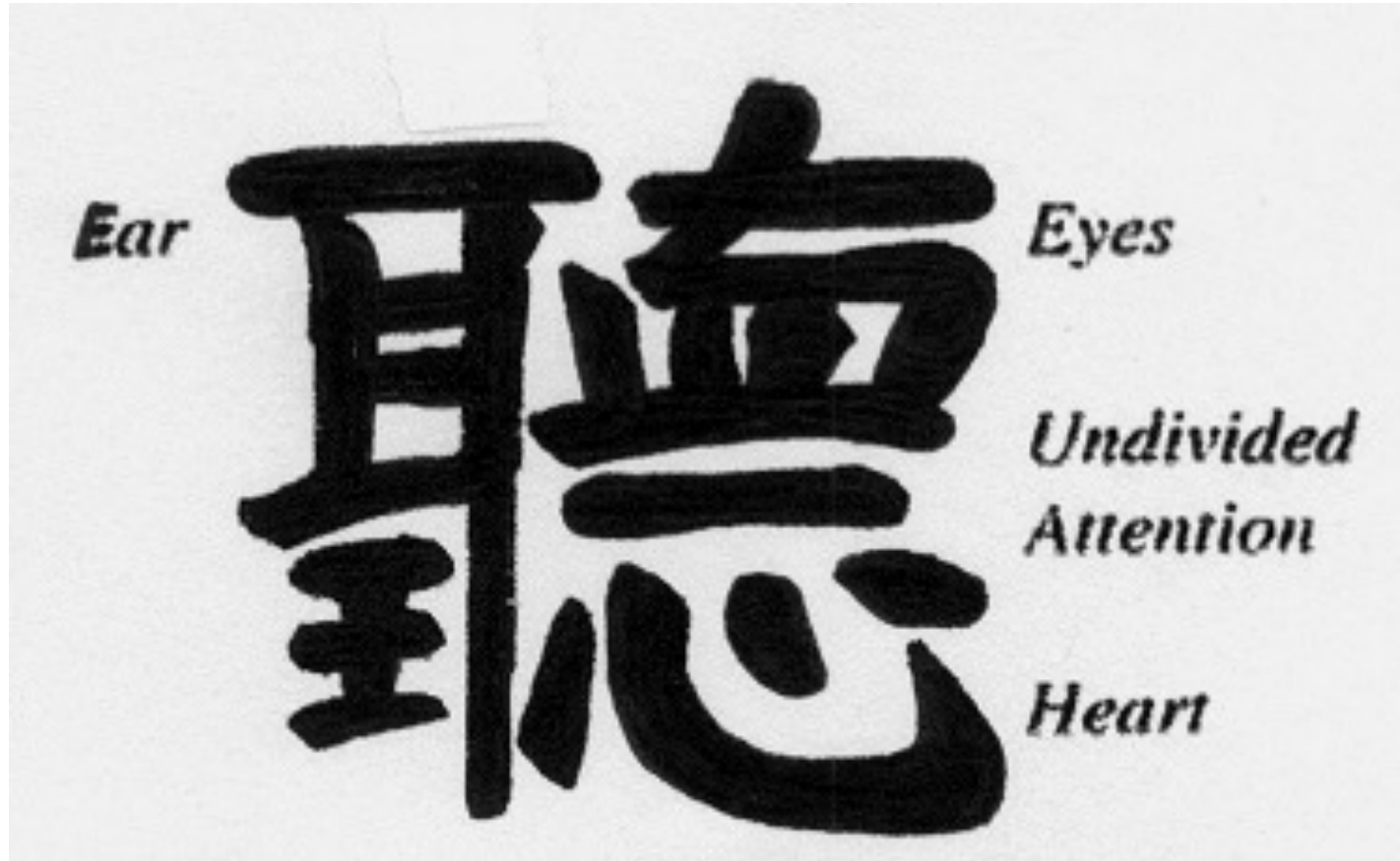
Erilaisuus voimavarana ja haasteena

- Erilaisuus on rikkaus
 - Ihmisiä
 - Osaamisalueita
 - Työskentelytapoja
 - Ajatuksia ja kokemuksia
- Erilaisuuden arvostaminen
 - Avaa uusia mahdollisuuksia

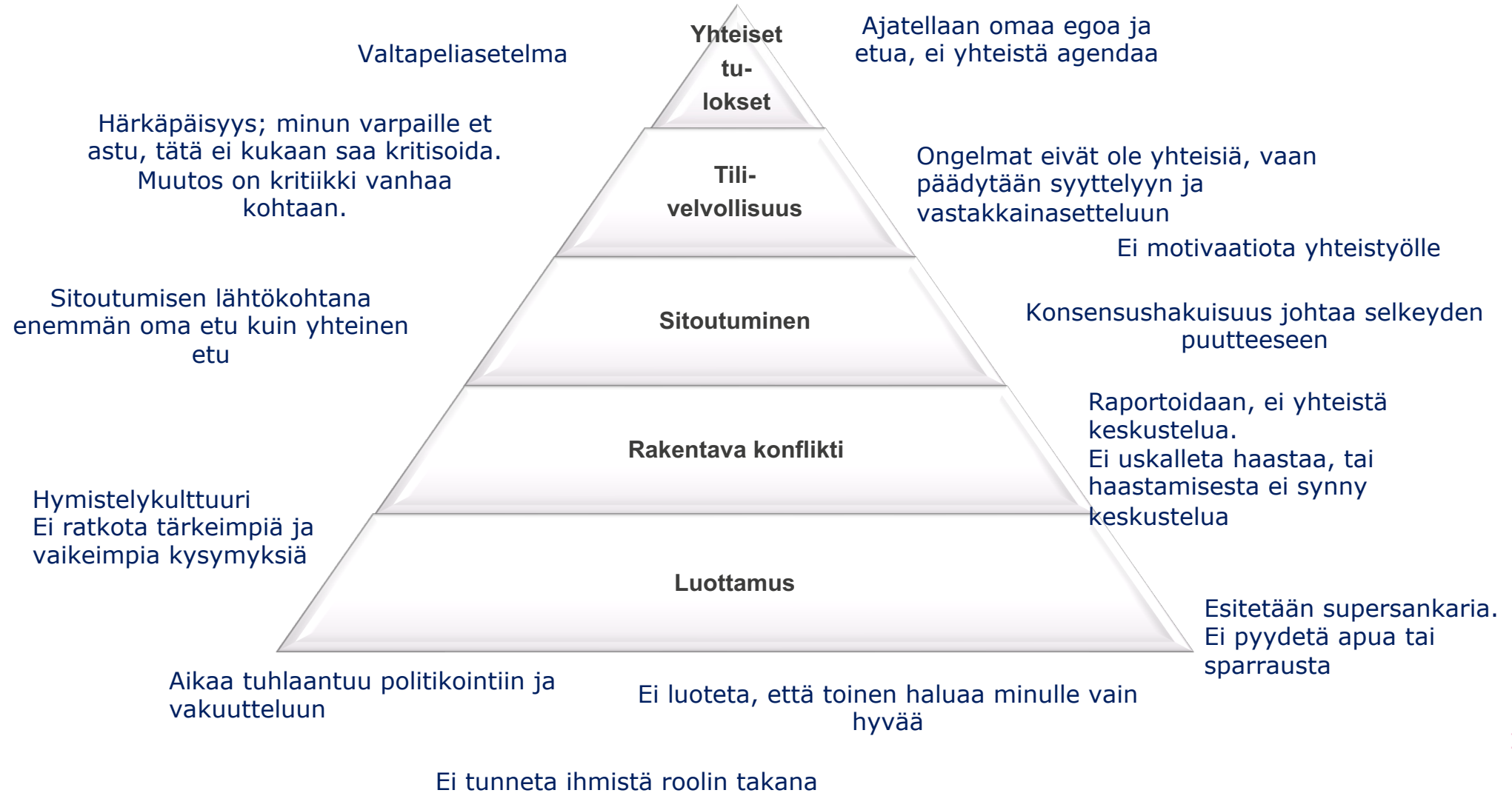
ML

Kiinalainen symboli kuuntelemiselle

Joitain vuorovaikutuksen vaaranpaikkoja

”Psykologinen sopimus”

- Yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen liittyvät toiveet ja tarpeet
- Palaute asiakkailta sekä sisäisiltä että ulkoisilta, yrittäjiltä; tapa, muoto, aikajänne
- Palaute asiakkaille sekä sisäisille että ulkoisille, yrittäjille; aikajänne, tapa, muoto
- Odotusten hallinta; todellisuuden ja odotusten synkronointi

Lopulta kaikki lähtee itsensä johtamisesta

Yksilön uskomukset, asenteet ja tunteet vaikuttavat siihen, miten hän kohtaa toiset vuorovaikutustilanteissa. (McShane & Von Glinow, 2007).

- Kun on tahtoa auttaa jokaisessa kohtaamisessa ja arvostaa toisia, olla kiitollinen ja epäitsekkäs, eli käyttäytyä positiivisesti poikkeavasti, syntyy laatuyhteyksiä. Silloin koetaan työ merkitykselliseksi, mikä synnyttää positiivisia tunteita ja kasvattaa edelleen henkilökohtaisia voimavaroja.
- Yksilöiden emotionaalinen pääoma kertyy organisaation yhteiseksi emotionaaliseksi pääomaksi. Tunteet tarttuvat työyhteisön sisällä ja muuttuvat yrityksen pääomaksi asiakkaidensa keskuudessa.

Tilaa tulevaisuudelle – eettisyyden perusta

Tiedolla on kolme silmää

- **Muisti**, kun se katsoo taaksepäin menneeseen.
- **Viisaus**, kun se katsoo nykyhetkeen.
- **Ja huolenpito**, kun se pohtii tulevaisuutta

Mihcael Wexonius, Turun Akatemian väitöskirja De Prudentia 1642

- Nämä kolme ulottuvuutta vastaavat tärkeimpään kysymykseen ”Keitä me olemme, miten me toimimme.”
- Organisaatiolla on pitkä muisti, ja se pohtii tulevaisuutta useita vuosia eteenpäin
 - Lyhyt aikajänne, oman edun ajaminen ja nopeiden voittojen tavoittelu vaarantavat pitkän aikajänteen kehityksen ja toiminnan eettisyyden

Tilaa tulevaisuudelle syntyy:

- ***Kun ajattelumme ja tekemisemme keskittyvät enemmän tulevaisuuteen*** kuin vanhojen tapojen ja positoiden ylläpitämiseen.
- ***Kun keskustelu, päätöksenteko ja resurssien allokointi perustuvat enemmän tietoon, tutkimukseen ja totuuteen*** kuin tahtoon ja mielipiteisiin.
- ***Kun päätöksentekoa ja tekemistä ohjaa empatia toisia ihmisiä kohtaan*** eikä itsekkyyys.
- ***Kun johtaminen tuo toivoa*** eikä perustu pelkoon tai alistamiseen.

Mika Aaltonen: Huomisen yhteiskunta – olosuhteet hyvinvoinnille 2019

Yhteenveto

- Olemassa olevan hiominen vai radikaali muutos?
- Asiakaslähtöisellä toiminnalla saadaan toimintaan ja palveluun uusia näkökulmia sekä tehokkuutta
- Menkää asiakkaan, yrittäjän maailmaan
- Yrittäjät ymmärtävät kuntamaailmaa – ei "mulle, kaikki, heti"
- Yhteissuunnittelulla saadaan eväitä omaan suunnitteluun – osallisuuden ja vuorovaikutuksen merkitys

Kiitos!

